

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 4 krone,
za nde Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 3 krone.

Uredništvo v Alojzijevišču, upravništvo v Marijanišču.

Poročilo o cerkvenoglasbenem tečaju v Gorici.

Poněni tečaj, ki ga je za učitelje, cerkvene pevce, organiste in zborovodje priredilo v Gorici „splošno cerkvenoglasbeno društvo (združeno Cecilijino in Ambrozijevo društvo) na Dunaju z odobrenjem e. kr. ministrstva za uk in bogočastje in v sporazumu s preč. goriškim knezoškofijskim ordinariatom v času od 19. do 24. avgusta t. l., se je prav lepo izvršil in zadovoljil gotovo prireditelje in udeležence.

Za tečaj se je oglasilo okrog 90 oseb; toda nekateri gospodje so bili, žal, zadržani in niso mogli priti zraven. Tudi so prihiteli nekateri gg. duhovniki in zborovodje šele zadnje dni, oziroma so bili pri tečaju le prve dni. Največ se jih je prijavilo in jih je prišlo k tečaju s Primorskega; s Kranjskega jih je bilo pet, dalje nekaj Korošcev in Štajercev. Večina nas je bila Slovencev pa tudi nekaj iz hrvatskega Primorja.

Cerkvenoglasbena predavanja in cerkvenoglasbene vaje so se vršile v prostorih e. kr. ženskega učiteljišča in sicer od ponedeljka dopoldne do petka popoldne vsak dan od 8.—12. ure dop. in od $\frac{1}{2}$ 3.— $\frac{1}{2}$ 5. ure pop. Cerkvenoglasbene produkcije so bile tri: dve v soboto dne 24. avgusta in tretja v nedeljo dne 25. avgusta, o katerih bom še pozneje natančneje poročal.

Predavanja so se vršila izključno v nemškem jeziku. Gg. predavatelji* so se potrudili, da so obrazložili svoje predmete kratko in jedrnato, a obenem na zelo poljuden in lahko umeven način. Za boljše in hitrejše umevanje predvanih tvarin so izvrstno služila posebe v ta namen prirejena učila, katera smo dobili za malo svoto 2 K.

Kako bi pa tudi n. pr. mogli slediti predavanjem g. prof. Ant. Foersterja, ki nam je predaval o harmoniji, modulaciji in kontrapunktu, ko bi ne imeli v rokah njegovega skrbno in točno sestavljenega navoda. Tako je pa vsak udeleženec lahko sledil g. predavatelju, ki je sedeč pri harmoniju razlagal velevažno tvarino in jo pojasnjeval s primernimi zgledi.

* Predavali so vsi oni gospodje, ki jih je naštel „C. Gl.“ v številki 7. in 8.

4 vpr 30

18/10 07

Kot učni pripomoček za popevanje in podučevanje tradicionalnega koralnega smotila smo dobili v roke P. Celestin Vivell-ovo „Erklärung der Vatikanischen Choralschrift“ nebst Proben aus dem Kyriele (Editio Vaticanano — Styria). Vivell-ova razlaga vatikanske koralne pisave je ponatis iz „Gregorianische Rundschau“, ki je pred par leti prinesla dotični spis.

Vodja glasbene zbirke v e. kr. dvorni knjižnici, g. dr. Josip Mantuani je sestavil zbirko najmarkantnejših zgledov iz raznih dob cerkvene glasbe, da smo imajoč pred seboj tiskane zglede raznih cerkvenoglasbenih slogov tem lažje umevali njegova prekrasna predavanja o cerkvenoglasbeni literaturi izza tridentskega cerkvenega zbora do danes. Gotovo bo veselilo vse udeležence tečaja kakor tudi druge cerkvenoglasbene prijatelje, če povem, da prične g. dr. J. Mantuani-jeva predavanja v kratkem prinašati „Gregorianische Rundschau“. Morda jih dobimo celo za „Cerkveni Glasbenik“.

Kdor ima opraviti s podukom na goslih, se bo lahko z veliko koristjo posluževal natančnega navoda, sestavljenega od g. prof. Kar. Pflieger-ja. Tudi učna navodila za pouk v klavirju in orglah, sestavljena od g. prof. Jan. Sokolla bodo marsikomu dobro služila.

Kratek navod za poučevanje petja po številčni metodi je sestavil vlč. gospod župnik Jos. Kokošar, ter predaval to stvarino eno uro. Videlo se je, da je g. predavatelj v tej stroki doma in jo pozna do dna. Prav dobro nas je o stvari podučil. Metoda ima svoje dobre strani, pa tudi svoje nedostatke. Vodja kurza, g. prof. Jul. Böhm je priporočal onim, ki bi se radi bavili s to metodo, Moor-ovo knjižico „Psälterlein“. Dobiva se pri Pustetu v Regensburgu.

Sicer pa, naj rabi kdo pri pevskem poduku to ali ono metodo, gotovo bo nekaj in še precej dosegel, če bo sam navdušen pevec, in če bo kot pevski učitelj upošteval vse tiste momente, ki jih je treba upoštevati pri racionalnem pevskem pouku.

In s tem prehajam na najbolj zanimivo polje, na katerem smo se gibali pri poučnem tečaju: na predavanja gosp. e. kr. namestnega dvornega kapelnika Julija Böhma, ki je z izvauredno vnemo in na mnogoletno prakso se opirajočo sigurnostjo vodil kurz in še posebej obravnaval petje, pevski pouk, metodiko petja, študiranje in dirigiranje cerkvenih skladeb. — O tem predmetu hočem nekoliko obširneje poročati. Glede drugih predavanj naj se blagovolijo cenjeni bravci „C. Gl.“ zadovoljiti s tem, kar sem že omenjal, oz. kar bom še dodal zlasti o koralnem petju.

G. Julij Böhm je govoril najprej o glasbi sploh in prešel nato k petju. O glasbi je rekel, da ne sme služiti samo v razvedrilo, ampak mora biti tudi vzgojno sredstvo. Naj ne izobrazuje samo duha, ampak naj blaži tudi srce! Le dobra glasba blaži srce, slaba nikdar ne. Pa tudi le dobro prednašana glasba doseže ta učinek. Slaba glasba nima pravice do eksistence; pa tudi mi nikar ne razširjajmo take glasbe.

Prvi člen glasbe je petje. Vsi inštrumenti le posnemajo človeški glas. — Dandanes nam povsod manjka dobrih pevcev. Zakaj? Zato ker se prvič v družini premalo stori v tem oziru. Otroci, s katerim nikdo

ne govori, ostane mutast; in otrok, ki ne sliši nikoli v mladih letih lepega petja, ne bo dober pevec. Zato naj že mati prepeva otroku lepe pesnice, ko otrok še ne hodi v šolo, da bo pozneje šola le nadaljevala, kar se je pričelo že v domači hiši. S takimi otroki, ki ne prinesejo v šolo prav nič od doma, je velik križ v vseh zadevah, glede petja istotako. „Otrok nima posluha“ se sliši pogosto. Res, a odkod to? Odtod, ker mu ga ni nihče razvijal v mladih detinskih letih v družini. Drugič nam dandanes manjka dobrih pevcev, ker se v šoli redko poje, ampak največkrat kriči. Dostikrat so tudi učitelji sami premalo pevsko izobraženi, ali pa jim nedostaje dobre volje. — V ljudskih šolah naj bi se gojilo dobro narodno in dobro cerkveno petje. Za dobro cerkveno ljudsko petje je predvsem treba dobrih škofijskih pesmaric in dobrih organistov. Le na ta način je mogoče uvesti enotno petje. Pri izdajanju škofijskih ljudskih pesmaric se ne smejo popolnoma zavreči stare cerkvene pesmi, ki jih ljudstvo zna peti in jih rado poje. Vsaka cerkvenoglasbena reforma, zlasti reforma cerkvenega ljudskega petja bodi trezno in premišljeno izpeljana; sicer ne bo nikoli uspešna.

(Dalje in konec prihodujč).

Inspekcija organistov.

Pred par leti (menda l. 1905.) je dopisnik z Bleda sprožil misel, naj bi vsak pevski zbor, oziroma vsak organist napravil tekom leta bilanco o stanju glasbe v svojem področju. Prav bi bilo to in po vsej pravici bi se moglo zahtevati to od vsakogar, ki upravlja javno last cele župnije (kar je tudi cerkveno petje), kakor mora vsak drugi, ki oskrbuje javno premoženje, polagati koncem vsakega leta račun, kako je gospodaril. Morda je dopisnik tudi pričakoval, da se bodo gg. organisti odzvali temu pozivu, pa se je, kakor kaže preteklost dveh let, popolnoma varal v svojem upravičenem upanju, ker ni morda niti enega omajal in privedel do tega, da bi izvršil svojo dolžnost. Kakšni razlogi so jih odvracali od tega, vedo dotičniki sami boljše kot drugi, misliti se pa da marsikaj . . .

Pisec tega člančiča je v očigled temu žalostnemu dejstvu prišel na drugo misel, ki pa ne sme ostati prazna želja, ampak mora postati dejstvo in sicer kmalu, ako nočemo, da cecilianska ideja pri nas popolnoma obnemore, ako nočemo da se vsi ideali, ki smo se zanje navduševali, razkade in se na mesto idealnega stremljenja vseli brezbriznost in zanikarnost v tako vzvišenem delu, ki je tako neprecenljive važnosti za verski in kulturni napredek našega milega naroda.

Ta želja po vsestranskem napredku, kjer le mogoče, je prvi vzrok, da se mora nujno vpeljati inspekcija za organiste. Drugi tudi že omenjeni vzrok je neka odrevenelost, otrplost, neko mrtvilo, ki počasi lega marsikje na nositelje cecilianske ideje, na voditelje cerkvene glasbe, tega tako važnega faktorja na poti do vsestranskega blagra narodovega. Res je sicer in radi priznavamo, da se za malo plačilo ne more in ne sme zahtevati veliko

dela, mnogo uspehov; res je pa tudi po drugi plati, da bi se za ta denar ki ga ljudstvo in cerkve žrtvujejo za glasbo, moglo in moralo doseči več in boljših uspehov. Vsa čast marljivim, vnetim in vestnim delavcem na tem polju, in teh je že nekaj, žalibog pa da ne moremo splošno izrekati tega priznanja. Nečemo se tukaj spuščati v posamezne nedostatke, ki bi se jih veliko lahko mimogrede odpravilo, ako bi bilo le malo dobre volje, samo to hočemo konstatirati, da je nedostatkov dovolj, ki jih mora prejkoprej biti konec.

Poleg te, rekel bi abstraktne strani, ki sama posebi zahteva, da mora umetnost ostati umetnost, nas priganja drugi in za nas edino merodajni nagib, da bomo z vsemi sredstvi poizkušali to idejo udejstvovati, je vzvišenost opravila, visoka služba organistova. Kako poje zbor pri svetnih prireditvah, kako se pripravlja organist za svetne slavnosti, veselice itd.¹⁾ tega ne bo nihče nadzoroval, tam ne bo nihče zahteval kolikor moč skrbne priprave in dobre izvršitve: za cerkev nam je, za veličastvo službe božje nam gre: katoliško liturgijo, ki moramo pri njej svete groze koprneti, njo naj tudi petje in glasba dostojno, kolikor je mogoče, proslavlja! S tega vidika upoštevamo glasbo v cerkvi pri najsvetejših obredih, na tem vidiku tudi kaj jasno spoznavamo, da je naša dolžnost, da se po inspekciji (ker drugače neče iti) cerkvena glasba v najmanjši občini spravi na njej pristojno višino.

Seveda marsikomu ne bo prijetno in morda te, cenjeni bravec, že grabi nevolja, češ da bi jaz bil odvisen od inspektorja! Prijatelj, tudi drugi ljudje, po študijah in po stanu veliko višje stoječi, imajo svoje nadzornike. Koliko jih ima n. pr. uradnik, ali vojak-častnik! Vsak kaplan ima najmanj tri različne osebe (župnika, dekana, škofa), ki imajo pravico ob vsakem času nadzirati njegovo pastirsko delovanje, pa ne le pravico, ampak tudi strogo dolžnost, to inspekcijo od časa do časa skrbno in natančno izvršiti in vestno poročati na pristojno mesto. Če duhovnik poleg tega vodi še Marijine družbe ali posojilnico ali dela v zadrugi, ima še za ta posamezna opravila svoje nadzornike, ki se prav nič ne ozirajo na študije in stan, ampak brez pardona ob svojem času pregledajo njegovo delovanje.

Zato se nikomur ne more zdeti čudno, če se bo moral ukloniti strokovnemu nadzorstvu. Sicer je res, da je vsak župnik po svoji službi poklican, da nadzira organista in ga glede verskega življenja tudi mora nadzirati, toda toliko glasbene izobrazbe se ne more zahtevati od vsakega, da bi mogel izvrševati tudi strokovno nadzorstvo glede glasbe. Obenem je stvar tudi taka, da se organist lahko počasi navadi na župnika in se več ne zmeni prida za njegove opomine, župnik pa na organista, se naveliča drezati in se uda v neizpremenljivo usodo, dasi ima morda dovolj glasbene izobrazbe.²⁾ Tako pa pride v gotovih dobah nova metla in — te natanko pometajo.

¹⁾ Pa se izvečine pripravlja i organist i zbor za izvenekrkvene produkcije veliko bolj skrbno, kot za cerkev.

²⁾ Neki glasbeno izobražen mož je prašal svoj čas župnika, ki je imel silno zanikarno orglanje in petje: „Ali morete to prenašati?“ Odgovor: „Seveda težko, pa saj se je Ribničan še v peklu privadil!“

Sicer pa vse neprijetnosti, ki so združene z inspekcijo, daleč odvagajo koristi, ki potekajo iz nje. Organist je že po svojem poklicu navezan na dom, zlasti praznike, ko bi bilo jako koristno, da bi šel kam drugam poslušat cerkveno glasbo, osobito v kraje, ki so na glasni, da imajo izborno cerkveno petje. To bi mu dalo izpodbude, s tem bi se tudi veliko lahko naučil, kako mora sam ravnati, da doseže doma isto višino, ki jo je občudoval drugod. To seveda ni mogoče in zato se najboljšemu lahko zgodi, da ne more naprej, ker mu zmanjka nagibov, ki bi ga dvigali. Če pa pride nadzornik, bo opozoril na nedostatke, da se odpravijo, povedal tudi, kako naj se odpravijo, dal hkrati potrebna navodila, da bo napredek zagotovljen. In kdo ne bi hotel napredovati? — Obenem bo misel na inspektorja nehote vplivala, da bo organist sam bolj vestno izvrševal svoje dolžnosti, bolj pazno izbiral pesmi, bolj skrbno učil pevce, bolj natančno se pripravljaj za preludiranje itd. Pa tudi pevcem bo skrb in strah pred nadzornikom vtila v dušo večjo skrb, večjo marljivost, večjo požrtvovalnost v izvrševanju njih vzvišene naloge.

Tako si bo organist in njegov zbor pri ljudeh pridobival dan na dan več ugleda in slave, zlasti pa bo dobil po priprošnji sv. Cecilije enkrat v večnosti bogato nagrado in nevenljivo slavo za svoje vestno delovanje.

Poleg vsega tega si pa marljiv organist lahko obeta vedno boljše klasifikacije, vedno boljšega priporočila na zgoraj. Saj mu pri morebitnih kompetencah gotovo ne bo na škodo, če se bo mogel sklicevati na svojega inspektorja.

In škoda? Je ni videti. Stalo te ne bo nič, ugleda ti nadzorstvo ne bo jemalo, pač po dajalo. Tako da bo za marljivega, delavnega moža, ki izpolnjuje svojo dolžnost nadzorstvo le plačilo, častno priznanje njegovega vzvišenega stremljenja, nova izpodbuda za navdušeno napredovanje.

(Konec prih.)

Dopisi.

Dunaj, meseca julija 1907. (Konec.) — Cerkevna glasba na Dunaju bi dobila vse drugačno lice, ko bi enkrat za vselej iz cerkvenoglasbenega repertoara črtali vse tiste avtorje, ki kakorkoli ali iz glasbenega ali liturgičnega ozira ne zadoščajo cerkvenim določilom. Faktično še vedno dominirajo klasiki, in kadar pride na vrsto kaka izredna cerkvena slovesnost, sta največkrat na programu: Mozart (Krönungsmesse) ali Haydn (Nelsonmesse, Mariazellermesse, Theresienmesse). Na mnogih korih poje vse vprek. Klasiki in njihovi epigoni, zmeri cecilijanci in celo stari a capellisti si podajajo roke v lepi slogi. A capella petje od starih in modernih mojstrov se goji predvsem v adventu in postu. Temu bujnemu programu se pridruži v nekaj cerkvah navadno v postu tudi koral. Poje se ali „missa in dominicis adventus et quadragesimae“ ali pa ona „de Angelis“. Witt, Mitterer, Goller et consortes so si, kar zadeva latinske maše, le še na prav malo korih priborili hvaležnih tal.

Cerkveno petje in glasba sploh, kakeršno naj bi si za vzor vzeli drugi dunajski pa tudi izvundunajski cerkveni zbori, je pred vsem v dominikanski cerkvi (I. okraj), nadalje se odlikujeta stolna cerkev sv. Štefana in votivna. V stolni cerkvi pojo introite in konunije še vedno figuravno a capella, a to vzgledno. Votivna cerkev ima skrbno izbran repertoar. Prav vzgledna in natančno po cerkvenih predpisih urejena je cerkevna glasba v

cerkvi oo. redemptoristov v Hernalsu (XVII. okraj), kjer delujeta brata gg. Konrad in Josip Tölzer, prvi kot pevovodja, drugi kot organist. Koral pojo nadalje (kolikor mi je znano) v Breitensee (XIII. okraj), v Gersthofu (XVIII.) in v Döblingu pri sv. Pavlu (XIX. okraj). V tej cerkvi sem slišal na Vnebohod Wittovo mašo v čast sv. Luciji, spremljano z orglami ter na nekaterih mestih s pozavnami. Spremljevanje s pozavnami je lepoto maše jako povzdignilo.

Kar se tiče mašnih vlog: graduale in ofertorije, omenjam, da jih med mnogoštevilno množico raznih skladateljev podajajo največ sledeči: Greith, Kristinus (domačin), Witt, Leitner, Rotter, Schallinger, Stehle in Rheinberger. Od imenovanih skladateljev se pojo največ graduali. Ofertorije pa nudijo največ: Witt, Kristinus, Gruber, Leitner in Schallinger.

Kakor znano, ne smejo pri procesijah sv. Rešnjega Telesa godbe igrati posvetnih komadov (koračnice). Dunajčane moram v tem oziru v toliko pohvaliti, ker naroče za procesije sv. R. T. dvoje godeb: eno, ki gre neposredno pred duhovščino z Najsvetejšim in svira le cerkvene himne; drugo, ki gre precej oddaljena od Najsvetejšega, in igra koračnice. Seveda bi to drugo godbo lahko pogrešali; a že ta razlika, ki jo narejajo iz spoštovanja do Najsvetejšega, je hvalevredna.

Gosp. dopisnik iz Gorice („C. Gl.“ 1906, 11. števec, stran 87) je lani o priliki cerkveno-glasbenega kurza naletel na Dunaju na slučaj, da je pri blagoslovu slišal samo orglanje in nič petja. Na Dunaju so po mnogih cerkvah sv. maše z blagoslovom in popoldanski blagoslov z litanijami vedno vsak dan. V nekaterih cerkvah pride obilo vernikov v cerkev ob takih urah, drugod manj. In ker jih je malo v cerkvi, tam ne pričakuje kakega posebnega petja. Da bi pa organist sam pel, o tem ne vem, če se kje prigodi. Sicer pa pridite v dunajske cerkve ob nedeljah ali praznikih, n. pr. popoldan k blagoslovu in boste marsikje naravnost prevzeti od ljudskega cerkvenega petja. Takrat poje vse, mlado in staro, priprosto in olikano, moške in žene. V tem oziru smo pri nas še zelo zadej. Pojo pač otroci in dekleta; a fantje in odrasli možakarji, koliko jih pa od teh poje in se udeležuje ljudskega petja v cerkvi?

Odkar bivam na Dunaju, sem imel priliko slišati ljudsko petje po mnogih cerkvah. Ljudstvo poje pri navadnih sv. mašah, ki so z blagoslovom ali brez blagoslova, potem pri popoldanski službi Božji in ob raznih pobožnostih (sv. križev pot, šmarnice itd.) Značilno za dunajsko ljudsko cerkveno petje je to, da ostanejo ljudje navadno še po končani popoldanski službi Božji v cerkvi in pojo še več kitic kake cerkvenemu letu primerne pesni. Naj slede nekatere! Vsako prvo nedeljo v mesecu pojo Mittererjevo „Herz Jesu-Bundeslied“. V postnem času se sliši največkrat: *Lass mich deine Leiden singen* po istem napevu kakor pri nas: „Daj mi, Jezus, da žalujem“ (glej Ant. Foersterjevo Cecilijo I. del, II. natis, str. 114.) O Veliki noči doni navadno stara nemška pesem: „Der Heiland ist erstanden“, ki je pravzaprav zložena v dorijskem tonovem načinu, a se dandanes sliši spremljevana z orglami kakor v d-molu. V majniku so na vrsti Marijine pesmi. Ena od teh je v začetku in v sklepnem delu jako podobna naši misijonski „Srečni in zlati čas svet'ga misjona“¹⁾ Nemška pesem se takole glasi:

Glor-würd'-ge Kö-ni-gin, himm-li-sche Braut, mil-de Für-spre-che-ri-n,
 rein-ste Jung-frau! Wen-de, o wen-de, voll he-li-ger Ruh',
 dei-ne barm-her-zi-gen Au-gen uns zu!

¹⁾ Prim. I. Aljažovo Slovensko pesmarico I. zvezek, str. 196.

Po onem napevu, po katerem so pri nas v prejšnjih časih peli: „Pridi molit, o kristjan“, pojo tu pesem pred pridigo ali Marijino.

Kedar poje ljudstvo zahvalno pesem, ne odneha prej, dokler ne odpoje vseh 12 kitic. To je vstrajnost, kajneba?

V raznih cerkvah se pojo različne pesmi ali pa iste z malimi variantami bodisi v melodiji bodisi v harmonizaciji od strani organista. — Pri naši služijo največ M. Haydnovi in Fr. Schubertovi napevi. — Mnogo pesmi, ki jih pojo šolarji pri šolarskih mašah, pojo tudi odrasli, ko pride nanje vrsta. Tako naj bi se tudi pri nas prakticiralo, in kmalu bi imeli Slovenci bolj razvito in bolj živahno ljudsko cerkveno petje.

Za sklep današnjega poročila hočem podati še cel vspeled, ki so ga zvršili gojenei in gojenke dunajske cerkvenoglasbene šole splošnega društva za cerkveno glasbo (to društvo obstaja od lanskega leta dalje iz združenega Cecilijinega in Ambrozijevega društva) pri sklepni produkciji dne 27. junija t. l.

1. Brosig: Preludij za orgle. Igrala gajeanka c. gl. šole. 2. a) Gregorianski koral: „Kyrie in Gloria“ iz maše „de Angelis“. b) Mitterer: „Rosenkranzlied“ s spremljevanjem na orgle. 3. a) P. Hartmann: „Gloria“ iz dvoglasne maše. b) Salinger: „Singen und Wandern“ dvoglasna pesem. 4. Mendelssohn: Adagio iz I. orgelske sonate. Igral učence iz cerkv. gl. šole. 5. a) Khom: „Mihi autem“, ofertorij za mešan zbor z orglami. b) Schumann: „Frühlingsgruß“ mešan zbor. 6. Stehle: Variacije na temo avstrijske cesarske pesmi za orgle. Igral učence cerkv. gl. šole. 7. a) Prätorius: „Altddeutsches Weihnachtslied“. b) Tinel: „Kyrie in Credo“ iz maše v čast lurski Materi Božji. Peteroglasno. 8. Schmiedt: Orgelski koncert s spremljevanjem godal na lok. 9. Händel: „Alleluja“, zbor iz oratorija „Mesija“.

Program se je zvršil dobro, deloma prav dobro. Najlepši točki — saj meni sta se najbolj dopadli — sta bili „Kyrie in Credo“ iz Tinlove maše. Tinel je gotovo eden izmed prvih današnjih cerkvenoglasbenih kapacitet. On združuje vrline Palestrinovega sloga z modernim glasbenim napredkom.

V orgelskih razredih cerkvenoglasbene šole je bilo letos 33 učencev in učenk. Žal, da so prostori te prepotrebne šole (IX. Ferstelgasse, 4. Souterrain) skrajno revni in povsem nezadostni za toliko število učencev. Tudi nikakor ne moreta zadostovati le dve uri, ki sta učencem na razpolago na teden za vajo na orglah. Omenjam mimogrede, da se smeje orgelski učenci na dunajskem konservatoriju na teden 4½ ure brezplačno vaditi na šolskih orglah. In še to ni — preveč.

Želimo iz dna srea dunajski cerkvenoglasbeni šoli mnogo podpornikov in obilo božjega blagoslova, da bi mogla uspešno vršiti svojo nalogo in vzgojiti veliko število spretnih in vnetih cecilijancev.

Stanko Premrl

Maribor. — Cecilijino društvo za lavantijsko škofijo. Po preteku 3 let je imenovano društvo priredilo drugi poučni tečaj za organiste in sicer s prav dobrim uspehom, kar se dá sklepati kakor iz velikega števila vdeležencev — krog 50 učiteljev in organistov, med temi eden iz Koroške in eden iz daljnega Trsata — tako tudi iz velikega zanimanja, ki so ga kazali vdeleženci za posamezna predavanja. Vkljub kratkemu času se je vsled umne razdelitve in omejitve tvarine — ne da bi se posamezni predavatelji drug drugega ponavljali — od ponedeljka, 23. septembra popoldne, do petka, 27. istega meseca dopoldne obdelalo obilo snovi. Učitelji kurza so bili: č. g. stolni kapelnik Fr. Trop je predaval ter imel praktične vaje za koral (5 ur), govoril o dirigiranju (1 uro) ter o vežbanju glasu (1 uro). Kot nadaljevanje pevskega pouka je č. g. Fr. Sal. Spindler obrazložil posebno praktično metodo pevskega pouka za bodoče zborove pevce, ki sloni na muzikalnem diktatu (3 ure) ter predaval tudi o liturgiji in liturgiški službi cerkvenega glasbenika (2 uri). Najlepše ponazorilo k omenjenim teoretičnim predavanjem o metodi pevskega pouka je bil pa metodični pevski nastop g. H. Druzoviča, učitelja glasbe na tukajšnjem c. kr. učiteljskem, ki je v ta namen pripeljal seboj oddelek vadniških učencev iz 2. in 3. šolskega leta, in ki je ne le presenetil ampak naravnost očaral navzoče s tem svojim nastopom (2 uri). Ravnoisti izborni strokovnjak je razlagal tudi o pripravi za orgle na klavirju, o orglah in orglanju (4 ure), pri čemer se mu je deloma zelo hvalevredno pridružil tukajšnji orglarski mojster g. Jos. Brandl. O harmoniji in deloma tudi o spremlje-

vanju petja in o ljudskem petju pa je predaval v 5 urah g. mestni organist in vodja K. Bervar iz Celja.

Toda k ustnemu pouku so poleg že omenjenega nastopili tudi še drugi živi vzgledi. V četrtek ob 8. uri je bila v stolnici slovesna sv. maša, pri kateri je stolni zbor proizvajal globoko in veličastno šesteroglasno L. Coernejevo mašo. Istega dne zvečer ob 6. uri pa je ravnosti zbor priredil cerkvenoglasben koncert v Marijini baziliki, ki je obsegal mešane zборе, bariton-solo in vijolin-solo z orglami, fantazijo za orgle, 2 trobenti, 2 pozavni in veliki zbor (na orglah g. H. Druzovič) in nazadnje po zakramentalnem blagoslovu veličastno, priprosto in vendar tudi za mariborske poslušalce vedno novo koralno prozo „Salve Mater!“ V petek zjutraj ob 8. uri so pa udeleženci sami pri črni sv. maši za rajne ude Cecilijinega društva v stolnici peti koralni Requiem (v tradicionalni obliki) tako vzorno in lepo, da ginjeni poslušalce niti ni utegnil misliti na veliko delo in trud, s kojim je g. stolni kapelnik v par urah mogel doseči toliki uspeh. — In ko je v petek ob 11. uri g. kanonik Jos. Majeen, predsednik Cecilijinega društva za lav. škofljo, ki je bil tečaj z nagovorom v pondeljek otvoril, sedaj vesel in z zadovoljstvom zaključil, videl si tudi pri udeležencih le radost in gniljivo hvaležnost, kateri je dal duška edna najvestnejših udeležencev tečaja, g. nadačitelj Pestevšek iz Slivnice.

Da je mogel tečaj tako ugodno uspeti, gre pa posebna zahvala prevzvišenemu pokrovitelju Cecil. društva, knezoškofu in ekscelenci dr. Mih. Napotniku, ki je dovolil, da so udeleženci dobili večinoma brezplačna prenočišča in čeno hrane. Da, naklonjenost visokega zavetnika je bila tolika, da je v četrtek povabil vse učitelje in udeležence tečaja k sebi na obed ter jih tam pristrčno pozdravil ter obenem izrazil željo, naj bi se čimprej mogel zopet vršiti sličen poučni tečaj.

Povodom opisanega poučnega tečaja se je v torek zvečer vršil občni zbor Podpornega društva slov. organistov, ki je dobil posebno važnost vsled poročila drž. poslanca č. gosp. dr. Korošca o starostnem zavarovanju in organizaciji organistov. — V četrtek je bil pa občni zbor Cecil. društva za lavant. škofljo, ki bode — upamo — nekaj mejnik v življenju društva. Tajnik je namreč mogel poročati, da škofljsko društvo zdaj nima več na svojih ramenih težkega bremena — skrbi za stolni zbor; kajti zanj skrbi lani ustanovljena podružnica Cecil. društva za stolno župnijo. Zato se društvo odslej lahko posveti edino le delu v blagor celi škofiji, in torej ni več nobenega povoda nezaupnosti zunanjih članov proti društvu, ki je bilo dosihmal, žal, popolnoma upravičeno. — Da bo moglo društvo tembolj izvrševati svoje velike namene, se je predlagala in tudi sprejela nekoliko sprememba društvenih pravil, v katerih je zlasti natančno določeno poprej nejasno stališče izvršujočih članov. Tak postane namreč lahko vsakdo, ki trajno sodeluje v društvene namene, torej organisti, cerkveni pevec in pevke, če jih odbor sprejme in če vplačajo enkratno pristopnino 1 krono. Upati je zdaj, da se društva oklenejo v velikem številu in da mu vsled spremenjenih razmer priraste tudi obilo podpornih članov (nadmira 4 K na leto) iz cele škoflje. Novi odbor se bo gotovo trudil z vsemi močmi, da izpolni naloge, ki mu jih stavi sedanja važna doba. Sestavljen je odbor sledeče: preč. g. kanonik Jos. Majeen predsednik; Fr. Trop namestnik predsednika; Iv. Markošek blagajnik; F. S. Spindler tajnik in kužničar; Al. Čížek, dr. Lukman, K. Bervar, odborniki; B. Drole in Ferd. Fras namestnika. — Dal Bog blagoslova za uspešno nadalnje delo!

Razne reči.

— V orglarsko šolo Cecilijinega društva v Ljubljani se je oglasilo letos 22 kandidatov. Odbor pa jih je mogel sprejeti radi pomanjkanja prostora samo deset. — Koralno in figuralno petje poučuje letos mestni kaplan šentjakobski č. g. Vojtech Hybašek.

Listnica uredništva.

Zaradi nepričakovanih zaprek izide oktoberski list par dni pozneje. — Prav tako prosimo oprostčenja čč. gg. dopisnike, ako nismo mogli prinesiti vsega gradiva, kakor bi bili radi. Pride o priliki vse na vrsto.

Današnjemu listu je pridejana 10. štev. prilog.

Odgovorni urednik lista dr. Andrej Karlin. — Odgovorni urednik glash. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiskala Zadržna tiskarna v Ljubljani.